ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

14 Nisan 2022
Perşembe

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

14 Nisan 2022 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
— Ordu Hizmet Hayvanları Sertifikasyon Yönetmeliği
— Sağlık Hizmet Sunucularının Basamaklandırılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
— Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2013/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/12)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 26/1/2022 Tarihli ve E: 2021/48, K: 2022/7 Sayılı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 2/2/2022 Tarihli ve 2019/13373 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 2/3/2022 Tarihli ve 2018/26771 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

— Yargıtay 3, 6, 7, 9, 11 ve 15. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

— Yüksek Seçim Kurulunun 13/04/2022 Tarihli ve 142 Sayılı Kararı

Ürün takibi için dijital sistem kurulacak

Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısının ardından yapılan açıklamada, ürün takibinin anlık olarak yapılmasına imkan sağlayacak yeni bir dijital sistem kurulmasının kararlaştırıldığı duyuruldu.

Ekonomi Koordinasyon Kurulunun, son toplantısında, ürün takibinin anlık olarak yapılmasına imkan sağlayacak yeni dijital bir sistemin kurulmasını kararlaştırdığı bildirildi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay başkanlığında gerçekleştirilen toplantının ardından yapılan yazılı açıklamaya göre, son dönemdeki ekonomik gelişmeler ile küresel tedarik zincirlerindeki değişimin ve artan küresel emtia fiyatlarının enflasyon görünümü üzerindeki etkileri görüşüldü.

Toplantıda, gıda ve emtia fiyatlarındaki gelişmelere yönelik tedbirler ile tarımsal üretimin artırılmasına ve gıda arz güvenliğinin daha da güçlendirilmesine yönelik önlemler detaylı bir şekilde ele alındı.

Ürün takibinin anlık olarak yapılmasına imkan sağlayacak yeni dijital bir sistem kurulmasına yönelik kararın alındığı toplantıda, artan enerji fiyatlarının etkilerini yönetebilmek üzere ek finansman imkanlarıyla enerji verimliliğini artıracak ilave önlemler görüşüldü.

Toplantıda, enflasyon beklentilerinin iyileştirilmesine ilişkin tedbirler, bütçe imkanlarının etkin kullanımına yönelik alınabilecek aksiyonlar ile yatırım ortamının iyileştirilmesi ve kalifiye insan gücünün geliştirilmesine yönelik önlemler değerlendirilirek, önceki toplantılarda alınan kararların uygulama sonuçları gözden geçirildi.

Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısına, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel ile ilgili kurumların temsilcileri katıldı.

14.04.2022

Uluslararası kuruluşlardan gıda güvenliği için acil eylem çağrısı

Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu (IMF), Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), gıda güvenliği konusunda acil eylem çağrısında bulundu.

Dünya Bankası Başkanı David Malpass, IMF Başkanı Kristalina Georgieva, WFP Direktörü David Beasley ve DTÖ Genel Direktörü Ngozi Okonjo-Iweala, konuya ilişkin ortak açıklama yaptı.

Dünyanın artan krizlerle sarsıldığına dikkat çekilen açıklamada, Ukrayna'daki savaşın etkilerinin devam eden Kovid-19 salgınına katkıda bulunduğu, iklim değişikliği, artan kırılganlık ve çatışmaların dünyanın her yerindeki insanlara kalıcı zararlar verdiği kaydedildi.

Açıklamada, temel gıda maddelerindeki keskin fiyat artışlarının ve arz kıtlığının dünya çapında hane halkları üzerindeki baskıyı artırdığı ve milyonlarca insanı yoksulluğa ittiği belirtildi.

Bu tehdidin en yoksul ülkeler için daha yüksek seviyede olduğu vurgulanarak, orta gelirli ülkelerde de kırılganlığın hızla arttığı aktarıldı.

Gıda fiyatlarındaki artış milyonlarca insanı yoksulluğa sürüklüyor

Açıklamada, "Dünya Bankası tahminleri, gıda fiyatlarındaki her bir puanlık artış için dünya çapında 10 milyon kişinin aşırı yoksulluğa sürüklendiği konusunda uyarıyor." ifadesi yer aldı.

Gıda fiyatlarındaki artışın azotlu gübrenin önemli bir bileşeni olan doğal gazın maliyetindeki artışla daha da kötüleştiğine işaret edilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

Küresel arzdaki önemli kesintilerin yanı sıra artan gübre fiyatları, büyük ölçüde gübre ithalatına bağımlı olan büyük üreticiler ve ihracatçılar dahil olmak üzere çoğu ülkede gıda üretimi için önemli etkilere sahip. Gıda fiyatlarındaki artış ve arz şokları, özellikle halihazırda kırılgan olan veya çatışmalardan etkilenenler ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede sosyal gerilimleri körükleyebilir. Uluslararası toplumu, acil gıda tedariki, finansal destek, artan tarımsal üretim ve açık ticaret gibi koordineli eylemler yoluyla kırılgan ülkeleri desteklemeye çağırıyoruz."

Gıda ve gübre ihracatına yönelik kısıtlamalardan kaçınma çağrısı

Açıklamada, Dünya Bankası, IMF, WFP ve DTÖ'nün ülkelere yardım etmek amacıyla politikalarını ve finansal desteklerini hızla artırmak için uzmanlıkları ile finansmanlarını birleştirmekte kararlı oldukları vurgulandı.

Uluslararası topluma yönelik hibeler dahil olmak üzere acil finansman ihtiyaçlarını destekleme çağrısında bulunulan açıklamada, "Ayrıca tüm ülkeleri ticareti açık tutmaya, gıda veya gübre ihracatına yönelik yasaklar gibi kısıtlayıcı önlemlerden kaçınmaya çağırıyoruz." ifadesi kullanıldı.

Açıklamada, WFP tarafından insani gıda alımlarına ihracat kısıtlamalarının getirilmemesinin özellikle önem taşıdığı, gıda güvencesi olmayan ülkelere koordineli ve hızlı şekilde destek sağlamanın kritik olduğu vurgulandı.

14.04.2022

"Kurbanlık küçükbaş 3-4 bin lira olur"

Bloomberg HT yayınına katılan İzmir Kırmızı Et Üreticileri Birliği Başkanı Osman Civil, besiciye verilen desteğin 17 günlük olduğunu hatırlatarak, bu süre içinde büyük fiyat artışı olmayacağını ancak sonrasında kırmızı ette sıkıntının devam edeceğini dile getirdi. Civil, küçükbaş kurbanlık fiyatlarının da ortalama 3-4 bin lira olacağını öngördü.

ESK tarafından besiciye verilen 2 bin 500 lira desteğin piyasaya büyük bir etkisi olmayacağını söyleyen İzmir Kırmızı Et Üreticileri Birliği Başkanı Osman Civil, katıldığı Bloomberg HT yayınında kırmızı et fiyatlarına ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Besiciye verilen 2 bin 500 lira destekle, devletin maliyetleri 83-84 lira olarak saptadığının ortaya çıktığını belirten Civil, bu destekle 17 gün kısmen de olsa üreticinin nefes alacağını, tüketicinin de fiyat artışı olmadan et yiyeceğini dile getirdi. Kırmızı ette genel olarak maliyet kaynaklı fiyat artışları ve tüketimde de düşüş yaşandığını, bunun da bir denge sağladığını aktaran Civil, yem maliyetleri nedeniyle üreticinin yaz sonu anaç hayvanları kesime götürerek üretimden uzaklaşacağını ifade etti.

Et ve sütte arz sıkıntısı yaşanacağının ve yeniden bir ithalatın gündeme geleceğine dikkat çekilen programda, birkaç ay sonra kırmızı et ve sütte arz sorunu yaşanabileceği belirtildi.

"Kurbana talep az olacak"

Yaklaşık iki buçuk ay sonra Kurban Bayramının geldiğini söyleyen Civil, "Saptamalarımıza göre, ülkede yeterince kurbanlık var. Ancak, geçmiş yıllar kadar talep olmayacak. Kurbanlık talebinde ekonomik sebeplerden dolayı azalma olacağını düşünüyoruz. Asıl sorun yaz bittiği dönem yaşanacak. İşletmelerde hâlâ kesime gidecek hayvan var. Talebi karşılıyor ancak eylülden itibaren anaç hayvanların kesime götürüleceğini öngörüyoruz" dedi.

Civil, kurban fiyatlarına ilişkin olarak da "Büyükbaş kurbanlıklar 60-70 bin lira, küçükbaş kurbanlıklar da ortalama 3-4 bin lira olur" diye konuştu.

14.04.2022

Finans kuruluşlarından acil çağrı: Gıda güvenliği için önlem alınsın

Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Birleşmiş Milletler ve Dünya Ticaret Örgütü, gıda güvenliği konusunda acil eylem çağrısında bulundu.

Rusya'ya devası yaptırımlar uygulayan ABD'nin güdümündeki emperyalist kuruluşlardan gıda güvenliği çağrısı geldi.

Dünya Bankası Başkanı David Malpass, IMF Başkanı Kristalina Georgieva, WFP Direktörü David Beasley ve DTÖ Genel Direktörü Ngozi Okonjo-Iweala, konuya ilişkin ortak açıklama yaptı.

Dünyanın artan krizlerle sarsıldığına dikkat çekilen açıklamada, Rusya- Ukrayna savaşı, artan kırılganlık ve çatışmaların dünyanın her yerindeki insanlara kalıcı zararlar verdiği kaydedildi.

Açıklamada, temel gıda maddelerindeki keskin fiyat artışlarının ve arz kıtlığının dünya çapında hane halkları üzerindeki baskıyı artırdığı ve milyonlarca insanı yoksulluğa ittiği belirtildi.

Bu tehdidin en yoksul ülkeler için daha yüksek seviyede olduğu vurgulanarak, orta gelirli ülkelerde de kırılganlığın hızla arttığı aktarıldı.

GIDA FİYATLARINDAKİ ARTIŞ YOKSULLUĞUN HABERCİSİ

Açıklamada, *"Dünya Bankası tahminleri, gıda fiyatlarındaki her bir puanlık artış için dünya çapında 10 milyon kişinin aşırı yoksulluğa sürüklendiği konusunda uyarıyor."* ifadesi yer aldı.
Gıda fiyatlarındaki artışın azotlu gübrenin önemli bir bileşeni olan doğal gazın maliyetindeki artışla daha da kötüleştiğine işaret edilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

Küresel arzdaki önemli kesintilerin yanı sıra artan gübre fiyatları, büyük ölçüde gübre ithalatına bağımlı olan büyük üreticiler ve ihracatçılar dahil olmak üzere çoğu ülkede gıda üretimi için önemli etkilere sahip. Gıda fiyatlarındaki artış ve arz şokları, özellikle halihazırda kırılgan olan veya çatışmalardan etkilenenler ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede sosyal gerilimleri körükleyebilir. Uluslararası toplumu, acil gıda tedariki, finansal destek, artan tarımsal üretim ve açık ticaret gibi koordineli eylemler yoluyla kırılgan ülkeleri desteklemeye çağırıyoruz."

GIDA VE GÜBRE İHRACATINA YÖNELİK KISITLAMALARDAN KAÇINILSIN

Açıklamada, Dünya Bankası, IMF, WFP ve DTÖ'nün ülkelere yardım etmek amacıyla politikalarını ve finansal desteklerini hızla artırmak için uzmanlıkları ile finansmanlarını birleştirmekte kararlı oldukları vurgulandı.

Uluslararası topluma yönelik hibeler dahil olmak üzere acil finansman ihtiyaçlarını destekleme çağrısında bulunulan açıklamada, *"Ayrıca tüm ülkeleri ticareti açık tutmaya, gıda veya gübre ihracatına yönelik yasaklar gibi kısıtlayıcı önlemlerden kaçınmaya çağırıyoruz."* ifadesi kullanıldı.
Açıklamada, WFP tarafından insani gıda alımlarına ihracat kısıtlamalarının getirilmemesinin özellikle önem taşıdığı, gıda güvencesi olmayan ülkelere koordineli ve hızlı şekilde destek sağlamanın kritik olduğu vurgulandı.

Negatif reel faizde Türkiye liginde birinci

Merkez Bankası'nın bugün PPK sonrası yüzde 14 politika faizini değiştirmesi beklenmiyor. Önümüzdeki aylarda yüzde 70'i aşması beklenen enflasyona karşılık değişiklik öngörülmezken TL'nin negatif reel getirisi 47 puanı aştı.

Şebnem TURHAN

Merkez Bankası nisan ayı Para Politikası Kurulu bugün politika faizi kararını açıklayacak. Piyasa anketlere göre yüzde 14 olan politika faizinde bir değişiklik öngörmüyor. Yükselen ve mart itibariyle yüzde 61'i aşan gelecek aylarda ise yüzde 70'in üzerine çıkacak enflasyona karşın politika faizinde bir değişiklik beklenmezken mart itibariyle TL'nin negatif reel getirisi 47 puana ulaştı. Gelişmekte olan ülkeler içinde Türkiye 47 puan negatif reel getiri ile ilk sırada yer alırken en yakın takipçi eksi 6.4 puanlık negatif reel getiri ile Polonya oldu.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) nisan toplantısı için Reuters'in anketine atılan 18 ekonomistin hepsi politika faizinin sabit bırakılacağına yönelik beklentide bulundu. Buna karşın ankette bu yıl ilk kez yılsonundan önce faiz artışı beklentisi ankete girdi. Reuters anketine yılsonu için tahmin veren toplam 8 katılımcıdan 3'ü artık TCMB'nin yıl bitmeden faiz artırmak zorunda kalacağını öngördü. Bir ekonomist ise faizin yüzde 12'ye indirileceğini öngördü. Yükseliş öngören üç ekonomist ise liradaki baskı, yükselen enflasyon ve diğer merkez bankalarının faiz artırımlarının sonucunda TCMB'nin yön değiştirerek faiz artırmak zorunda kalacağını tahmin etti.

Artış bekleyen üç kurumun yılsonu politika faizi beklentileri yüzde 15, yüzde 20 ve yüzde 25 seviyesinde.

Uluslararası yatırım bankası Goldman Sachs, cuma günü yayımladığı raporunda bu hafta faizlerde bir değişiklik beklemediğini belirterek şu ifadeleri kullandı: “Türk yetkililerin dile getirdiklerine göre düşük faizleri tercih etseler de bizce enflasyon yükselmeye devam ettikçe ve cari hesapları dengesi bozulmaya devam ettikçe bir faiz indirimi olası değil. İleride TL üzerinde baskının devam etmesini bekliyoruz ve yetkililerin buna tepki vermesi gerekeceğini düşünüyoruz.

Bu tepkilerin ise döviz piyasasına müdahale ve yeni enstrümanlar şeklinde olmasını bekliyoruz."

Oynama yapması muhtemel değil
Tera Yatırım Baş Ekonomisti Enver Erkan da yükselen enflasyon oranlarından gelen politika tehdit unsurlarına rağmen, Merkez bankasının yakın dönemde faiz oranlarında bir oynama yapmasının muhtemel olmadığını dile getirerek Türkiye’nin reel faiz oranı ise eksi yüzde 47,1 ile gelişmekte olan piyasalar arasında açık ara en düşük olanı olduğuna dikkat çekti.

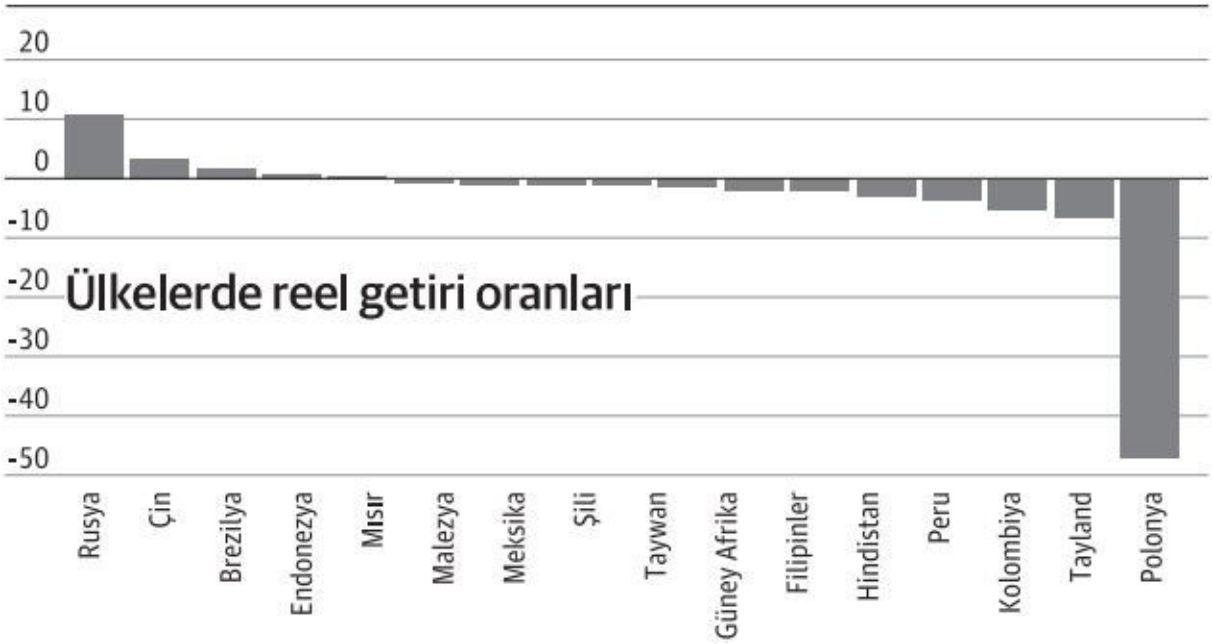

KKM ve ihracatçı geliri haberleri TL'ye yaradı
Öte yandan TL, dolar karşısında hafta başından beri değer kazanarak 14,55'li seviyelere kadar geriledi. Kur Korumalı Mevduata geçişlerin beklentilerden hızlı olarak devam etmesi ve 728 milyar TL'ye ulaşması sonrasında baskılanan Dolar/TL, TBMM'ye sunulan yeni taslakta 2022 yıl sonuna kadar dövizini TL'ye çevirecek şirketlerin mevduatlarının faiz/kâr payına vergi istisnası sağlanacağını içermesi ile ihracatçının döviz gelirlerinden TCMB'ye satış zorunluluğu yüzde 40'a çıkarılacağı haberleriyle gerilemeye devam etti.

Gelişen ülkeler için 'borç krizi' uyarısı

UNDP’nin borç kırılganlık raporu 72 ülkenin borç ödeme yetkinliklerinin risk altında olduğunu, bunun 19 tanesinin her an temerrüte düşebileceğini veya düşmüş olduğunu gösteriyor. Türkiye de listenin ‘yüksek spekülatif’ kategorisinde.

Hilal SARI

Pandemi, tedarik zinciri darboğazları, savaş ve enflasyon, birçok gelişmekte olan ülkenin borçlarını ödeme yetkinliklerine zarar vermeye devam ediyor. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın (UNDP) düşük ve orta gelirli 120 ekonominin borç kırılganlık göstergelerini inceleyerek hazırladığı bir rapor, 19’u çok kritik düzeyde olmak üzere 72 ekonominin temerrüt riski açısından ‘kırılgan’ olduğunu ortaya koyuyor. Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası’nın Borç Sürdürülebilirlik Değerlendirmeleri’nden, kredi notlarından ve diğer çeşitli ölçütlerden yararlanılarak hazırlanan raporun, çoğu düşük gelirli ekonomilerden oluşan temerrüt riski bulunan ülkeler listesinde Türkiye ve zaten temerrüte düşmüş olan Arjantin dışında G-20 ekonomisi yok. Borç kırılganlık listesinde ülkeler üç kategoriye ayrılmış: Temerrütte/Temerrüte düşmek üzere; Temerrüt riski çok yüksek; Yüksek Spekülatif. Türkiye, Yüksek Spekülatif kategorisinde.

2021’de riskli borç 130 milyar dolar

Raporda, bu 72 ekonominin 2021-2025 döneminde ödemesi gereken ve riskli olarak değerlendirilen toplam borç servisi 598 milyar dolar düzeyinde olduğu tahmin ediliyor. Bu toplamın 130 milyar doları ise 2021 yılı borç ödemelerinin riskli bulunan kısmı. 72

ülkenin riskli olarak değerlendirilen toplam borcunun 2022 için 125, 2023 için 121, 2024 için 114 ve 2025 için 106 milyar dolar olması öngörülüyor.

Borcun yarısı özel kreditörlere
Raporun riskli gördüğü toplam borcun yüzde 52'si (311 milyar dolar) özel kreditörlerden alınan borçlar. 2021 yılı için 130 milyar dolar borcun yüzde 54'üne denk gelen 70 milyar dolar da yine özel kreditörlere.

Borcun çoğu yüksek-orta gelirli ekonomilerin
Düşük gelirli ekonomiler risk listesinin büyük bir kısmını oluştursa da, 568 milyar dolarlık riskli borcun sadece yüzde 6'sına denk gelen 36,2 milyar doları bu ülkelere ait borçlar.

Düşük-orta gelirli ülkeler toplam borcun yüzde 49'unu (294,1 milyar dolar), Türkiye'nin de aralarında olduğu yüksek-orta gelirli ülkeler ise bu borcun yüzde 45'ini (268,1 milyar dolar) oluşturuyor. Yüksek-orta gelir grubundaki borcun büyük bir kısmı "zaten temerrütte ve temerrüte düşmek üzere" kategorisinde. Başta Arjantin olmak üzere, Venezuela, Lübnan ve Ekvador bu büyük ekonomiler arasında.

72 ülkelik borç kırılganlık listesinde Türkiye ve Arjantin dışında G20 ekonomisi yok

Temerrüte düştü/ düşmek üzere		Ciddi temerrüt riski taşıyor		Yüksek spekülatif**	
Venezüela	Ekvador	Sri Lanka*	Gabon	Pakistan	Nijerya
Arjantin	Sao Tome and Principe	Angola	Mali	Tunus	Türkiye
Lübnan		Lao PDR	Kongo Demokratik Cumhuriyeti	Mısır	Ukrayna
Somali	Grenada	Kongo Cum.		Ürdün	Tacikistan
Zambiya	Zimbabwe	Mozambik		Etiyopya	Özbekistan
Belize	Sudan			Karadağ	Moldova

*Sri Lanka raporda temettü riski yüksek ülkeler arasında yer aldı ancak ülke bu hafta 51 milyar dolar dış borcunu ödeyemeyerek temerrüte düştü. **Toplam 53 yüksek spekülatif ekonomiden bazıları gösterilmiştir.
KAYNAK: UNDP KALKINMAKTA OLAN ÜLKELER BORÇ KIRILGANLIK RAPORU

Riskli borcun sadece 3'te biri 'ertelenebilir'
Dünya Bankası'nın gelişmiş ekonomiler ve özel kreditörlerle pandemi süresince başlattığı borçları erteleme insyitaflerinden (DSSI ve CF) UNDP raporundaki 72 ülkelik listenin sadece 49'u faydalanabiliyor. Ancak bu 49 ülkenin borcun toplamındaki payı sadece yüzde 35. Borç erteleme girişimlerinden faydalanmayan 23 ülke ise toplam borcun yüzde 65'inin (387 milyar dolar) sahibi. Bu da riskli görülen toplam borcun sadece üçte birinin erteleme programlarına başvurabileceği, üçte ikisinde ise borç erteleme olmayacağı anlamına geliyor.

Dünya Bankası: Borç krizi dalgasına hazır mıyız?
Dünya Bankası da 28 Mart tarihli “Borç krizi dalgasına hazır mıyız?” blog yazısında yüksek enflasyon, yavaş büyüme ve sıkılaşan finansal koşulların gelişmekte ve kalkınmakta olan ekonomilerde borç krizlerine neden olacağını öngörüyor.

"Gıda ve yakıt kitlesel gösterilere neden olacak"
BM’nin Ticaret ve Kalkınma Örgütü UNCTAD ise 16 Mart tarihli raporunda savaşın ticaret ve kalkınma üzerindeki etkisinin küresel ekonomik görünümü hızla bozduğu ve özellikle Afrika ülkeleri ve en az gelişmiş ülkeler için alarm zilleri çaldığı vurgulanıyor. Raporda gıda ve yakıt fiyatlarındaki artışın geçmişte de olduğu gibi kitlesel huzursuzluklara neden olabileceği öngörülüyor. Ayrıca Çin’den Avrupa’ya demiryolu taşımacılığının savaş nedeniyle aksaması durumunda navlun fiyatlarında da ciddi artışlar olabileceği uyarısı yapılıyor.

14.04.2022

İşbaşı eğitim programlarına istihdam desteğinin detayları belli oldu

İşbaşı eğitim programlarına verilecek istihdam desteğine ilişkin detaylar belli oldu. İşverenlerin, en az 5 sigortalı çalışana sahip olması, katılımcıların en az yüzde 70'inin 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az 3 katı kadar süreyle istihdamını taahhüt etmesi gerekiyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı istihdam desteğinin verileceği işbaşı eğitim programlarının nasıl yürütüleceğine ilişkin detaylar belli oldu.

Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) verdiği bilgiye göre, işbaşı eğitim programına katılmak isteyenlerde, İŞKUR'a kayıtlı işsiz olmak, 15 yaşını tamamlamış olmak, işverenin birinci veya ikinci derece kan hısmı veya eşi olmamak, emekli olmamak, programa başladığı tarihten önceki 1 yıl içerisinde program düzenlenecek işverene ait vergi numarası altında yer alan iş yerlerinde sigortalı olmamak, iş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinden faydalanmak şartları aranıyor.

İşbaşı eğitim programında işverenlerin karşılaması beklenen şartlar ise en az 5 sigortalı çalışana sahip olmak, İŞKUR'a kayıtlı olmak, katılımcıların en az yüzde 70'inin 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az 3 katı kadar süreyle istihdamını taahhüt etmek.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan iş yerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının yüzde 30'una kadar katılımcı talep edebilecek.

Programın düzenleneceği meslekler ile süreleri
Türk Meslekler Sözlüğü'nde meslek ana grubu '"Nitelik Gerektirmeyen Meslekler' olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilecek.

İşbaşı eğitim programlarının süresi, bilişim ve imalat sektörlerindeki iş yerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 ay olarak belirlendi.

Programlar, günde en az 5, en fazla 8 saat olmak üzere, haftada 6 günü ve 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilecek.

İşbaşı eğitim programlarında karşılanacak giderler
İşbaşı eğitim programı katılımcılarından iş arayan statüsündekilere, fiilen katıldıkları gün üzerinden günlük 163,59 lira, öğrencilere 122,69 lira ve işsizlik ödeneği alanlara 81,80 lira cep harçlığı ödenecek.

Katılımcının genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi de program süresince İŞKUR tarafından karşılanacak.

İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından katılımcılara yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemeler, vergi matrahından indirilebilecek.

Gerekli şartları taşıyan vatandaşlar, işbaşı eğitim programlarına 81 ildeki Çalışma ve İş Kurumu İl müdürlükleri ile hizmet merkezlerinden ve İŞKUR e-Şube üzerinden başvuru yapabilecek.

14.04.2022

Man Adası trafiği doğrulandı

Yargıtay, Erdoğan’ın akrabalarının vergi cenneti Man Adası’ndaki şirketlere 18 milyon dolar aktardığına dair açıklamaları doğrulayan karara imza attı. Mahkeme, Kılıçdaroğlu hakkındaki tazminat kararlarını bozdu.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından 2017 yılında gündeme getirilen, AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın akrabalarının vergi cenneti Man Adası’na milyonlarca dolar aktardığına yönelik ifadeler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’nın üç ayrı kararı sonucu doğrulandı. Kılıçdaroğlu hakkındaki tazminat kararlarına itirazı değerlendiren Yargıtay, davacı pozisyondaki Erdoğan'ın akrabaları tarafından Kılıçdaroğlu’nun belirttiği şirket hesabına para aktarıldığını vurguladı.

Kılıçdaroğlu, Kasım 2017'de partisinin grup toplantısında, Erdoğan'ın oğlu, kardeşi, eniştesi, dünürü ve eski özel kalem müdürünün vergi cenneti olarak nitelenen Man Adası'ndaki off-shore şirketine 2011’de 18 milyon dolar gönderdiğini iddia ederek swift mesajları ve dekontlar gösterdi. Mahkeme, Kılıçdaroğlu'nu Erdoğan ve aile üyelerine tazminat ödemeye mahkum etti. Yargıtay 4’üncü Hukuk Dairesi, tazminat kararlarını ayrı ayrı değerlendirdi. Yüksek Mahkeme tarafından verilen kararda, ilk olarak ifade özgürlüğüne yönelik değerlendirmeler yapıldı. Kılıçdaroğlu’nun, Erdoğan’a yönelik ifadelerinin özgürlüğünün sınırlarının aşılmadığı vurgulandı.

***

46 davadan birini kazanabildi

AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, CHP Lideri Kılıçdaroğlu hakkında açtığı davaların çoğunu kazanamıyor. 2011 yılından bu yana Kılıçdaroğlu hakkında 46 kez dava açan Erdoğan, sonuçlanan 21 davadan sadece birini kazanabildi. 18 davayı yerel mahkemelerde kazanan Kılıçdaroğlu, iki dosyayı da AİHM’e götürdü ve haklı bulundu.

AKP'den kalan borçlar için CHP'ye icra gelebilir

2019 yerel seçimleri öncesinde AKP'li İstanbul ve Ankara belediyelerinden kalan metro borçlarının 25 gün içinde ödenmemesi halinde CHP'li belediyeler icraya verilebilir.

AKP'li milletvekillerinin TBMM'ye sunduğu bankalarla ilgili yeni torba yasa teklifiyle, AKP döneminden kalan metro borçları için İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyelerine haciz yolu açılıyor.

İstanbul ve Ankara belediyelerinin 2019 seçimlerinin ardından AKP'den CHP'ye geçmesiyle, metro işletmeleri için Maliye'ye ödenen tutarlar bir anda artırılmış, metro bilet gelirlerinin yüzde 15'iyle sınırlı tutulan taksitler, genel bütçe gelirlerinden Cumhurbaşkanı'nın belirleyeceği oranlara yükseltilmişti.

Cumhurbaşkanı bu oranı bugüne kadar genel bütçe vergi gelirlerinin yüzde 5'i oranında uyguladı. Ancak Anayasa Mahkemesi, oran belirleme yetkisinin Cumhurbaşkanı'na verilmesini Anayasa'ya aykırı görüp iptal etti.

AKP'li milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi'nin kararı doğrultusunda belirsizliği ortadan kaldırıp kesinti oranını 'azami yüzde 5' şeklinde değiştiren maddenin de olduğu yasa teklifini TBMM'ye sundu.

25 GÜN SÜRE VERİLECEK

Sözcü gazetesinin haberine göre; aynı yasa teklifine, 2019'dan önce Ulaştırma Bakanlığı'ndan devredilen ancak AKP'li belediyelerin ödemediği birikmiş metro borçlarının tahsilatını hızlandıran bir madde de konuldu.

Bu maddeye göre, başta İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyeleri olmak üzere metro devri yapılan tüm belediyelerden en geç 25 gün içinde AKP döneminden kalan tüm metro borçlarını ödemeleri istenecek. Ödemeyi yapamayan belediyelere haciz işlemi başlatılacak.

GARANTİ GETİRİLİYOR

Yasa teklifiyle şirketlerin bankalardaki paraları da sigorta güvencesine alınacak. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) adına işlem yapan kamu personeline yeni zırhların da getirildiği teklif, TMSF bünyesinde yeni daire başkanlıkları ve müdürlüklerin kurulmasının önünü açıyor. Ayrıca Türkiye Varlık Fonu'nun kuracağı yeni şirketlere mevzuat muafiyetleri de sağlanıyor.

31 MART'IN RÖVANŞI

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, "Belediyelerimizin başarısını, vatandaşın memnuniyetini gördükçe ‘acaba nereden ellerini kollarını bağlarız' diye uğraşıyorlar" dedi.

AKP'den kalan borçları ödeyemeyen belediyelerin ödeneklerinin kesilip icra işlemi başlatılabileceğini belirten Torun, "Belediyelerimizi gelirsiz ve etkisiz hale getirmeye, 31 Mart'ın rövanşını almaya çalışıyorlar. Tek adam yönetimi belediyeleri de yönetmeye çalışıyor" diye konuştu.

YSK'dan seçim kurulu kararı

İl ve ilçe seçim kurulları, seçim kanununda yapılan değişiklik paralelinde 6 Temmuz'a kadar yeniden belirlenecek.

Yüksek Seçim Kurulu (YSK) il ve ilçe seçim kurulu başkan ve üyeleri ile yurt dışı ilçe seçim kurulu başkanının seçim kanununda yapılan değişikliğe paralel olarak 6 Temmuz'a kadar yeniden belirleneceğini duyurdu.

YSK'nın Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan kararında, il ve ilçe seçim kurullarında yer alacak hakimler saptanması, başkanların belirlenmesi ve yurt dışı ilçe seçim kurulunun oluşumuna ilişkin esaslar ayrıntılı olarak yer alıyor.

Buna göre, il ve ilçe seçim kurullarında görev alacak hakimler, en az birinci sınıfa ayrılmış ve bu nitelikleri kaybetmemiş hakimler arasından ad çekme suretiyle belirlenecek.

Büyükşehirlerde il seçim kurulu başkan ve üyeleri, il merkezinde ve ilgili ilin adı ile anılan adli teşkilatta görevli hakimlerden belirlenecek. Büyükşehir statüsüne tabi olmayan merkezlerde ad çekme işleminde ilk çıkan hakim başkan, sonraki iki hakim ilçe seçim kurulu asil ve son çıkan iki hakim yedek üyeler olacak.

Yurtdışı ilçe seçim kurulu başkanlığı, Ankara İl Seçim Kurulu'na bağlı olarak teşkil edilecek. Bu başkanlıkta görev alacak hakimler, Ankara hakimlerinden, toplam ilçe seçim kurulu sayısı kadar ad çekme usulüyle belirlenecek.

Ad çekme işlemleri ilgili Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet komisyonlarınca, kıdem esasına göre belirleme işlemleri ise ilgili seçim kurulları tarafından yapılacak.

Tarımın finansmanında Ziraat Bankası’nın önemi

Ali Ekber YILDIRIM
14 Nisan 2022 Perşembe

Resmi Gazete’de 6 Nisan 2022 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile düşük faizli tarımsal kredilerin limitlerinde önemli oranda artışlar yapıldı. Bu karara uygun olarak Ziraat Bankası mevcut kredi uygulamalarında değişikliğe giderken bir yandan da yeni krediler, yeni ürünlerle tarımda yeni bir finansman modeli ortaya koyuyor.

Dün ayrıntılarını yazdığımız ‘Tarım Ekosisteminin Finansmanı’nın yanı sıra yeni dönemde kooperatiflerin katma değerli üretimlerini, sözleşmeli üretimi, lisanslı depo ve soğuk hava depo işletmeciliği gibi birçok konuda yeni finansman olanakları sunan Ziraat Bankası başka bankalardan kredi kullanan çiftçilere tarım transfer kredisi ile üretimin devamlılığı için adım atıyor.

Ziraat Bankası genel Müdürü Alpaslan Çakar ile sohbetimizin büyük bölümünü dün yazdık. Bu yazıda bazı önemli ayrıntıları paylaşmak istiyorum.

Tarımsal krediler 167 milyar liraya ulaştı

Ziraat Bankası ve diğer bankaların kullandırdığı toplam tarımsal kredi miktarı 12 Nisan 2022 tarihi itibariyle 167 milyar liraya ulaştı. Bunun 120 milyar lirasını Ziraat Bankası kullandırdı. Ziraat Bankası’nın payı yüzde 69 olurken diğer bankaların payı yüzde 31oldu.

Bu 120 milyar liralık kredinin dağılımına bakıldığında hayvansal üretim için 50.6 milyar lira, tarımsal mekanizasyon kredileri 20.9 milyar lira, bitkisel üretim için 46.4

milyar lira, su ürünleri sektöründe ise 1,5 milyar lira kredi kullandırıldı. Kredi kullanan çiftçi sayısı 733 bin civarında.

Toplam 120 milyar liralık kredinin yüzde 35'i yatırım kredisi. Yüzde 83'ü faiz destekli kredilerden oluşuyor. Sadece 2022 yılının ilk 3 aylık döneminde 27,4 milyar liralık kredi kullandırıldı. Bu geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 37 daha fazla.

Şehirden ipotek, traktöre haciz uygulamamız yok

Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar gazetecilerle sohbette özellikle çok tartışılan iki konuda önemli açıklamalar yaptı. Çakar, çiftçinin krediye ulaşamaması gibi bir durumun asla söz konusu olmadığını belirterek: "Tarımın finansmanı konusunda önemli bir sorun yok. Kredi kullanmak isteyen çiftçiye gerçekten kredi anlamında çok büyük destek var. "Şehirden ipotek almadan kredi verilmiyor" sözü ise tam bir şehir efsanesi. Kredi teminata verilmez, üretim, faaliyet döngüsüne verilir. "Kredini ödemezsen evini, tarlanı alırım" derseniz o kredi zaten baştan batık demektir. Hangi tarla kredi teminatına uygun diye bakmıyoruz. Diyelim teminat olarak aldınız. Diyarbakır'daki bir tarlayı kredi teminatı olarak alsanız, bu tarlayı kime satacaksınız. Bu bile çok ciddi bir sorun."

Banka olarak çiftçinin traktörüne haciz götürmediklerini de özellikle vurgulayan Alpaslan Çakar: "Ziraat Bankası olarak traktöre haciz uygulaması yapmıyoruz. Tövbe. Çiftçinin üretim aracına haciz yapmıyoruz. Böyle bir uygulamamız asla yok. Özellikle bunu belirtmek istiyorum" dedi.

Büyükbaş hayvancılığa yeni destek 31 Mayıs'ta başlıyor

"Köyümde yaşamak için bir sürü nedenim var" projesi ile küçükbaş hayvancılıkta üretimi ve hayvan sayısını artırmak için çalışan Ziraat Bankası bu projeyi 31 Mayıs itibariyle büyükbaş hayvancılıkta da uygulayacak.

Ziraat Bankası Genel Müdür Yardımcısı Ferhat Pişmaf'ın basınla sohbet toplantısında yaptığı sunumda bu projeye ilişkin şu bilgiler verildi. Küçükbaş hayvancılık için 36 Valilik projeye katıldı. Bugüne kadar 5 bin 554 üretici bu projeden yararlandı. Üreticiler 570 bin 420 baş koyun/ keçi aldı. Bunun için 721 milyon liralık kredi kullandırıldı. Proje valilikler ve özel sektörle işbirliğine dayalı gerçekleştiriliyor. Küçükbaş işletmelerinde hayvan sayısının arttırılması hedefleniyor. Kredinin teminatı

hayvan rehni şeklinde uygulanıyor. Bugüne kadar 150 bin liraya kadar verilen kredi limiti 12 Nisan itibariyle 250 bin liraya çıkarıldı ve 7 yıla kadar vadeli kullanılabiliyor. Verilen kredinin 200 bin lirası faizsiz kullanılabiliniyor. Bu proje 31 Aralık 2022 tarihinde sona eriyordu, 31 Aralık 2023'e kadar uzatıldı. Köyümde yaşamak için bir sürü nedenim var projesi büyükbaş hayvancılıkta da 31 Mayıs'ta uygulamaya başlanacak.

Sözleşmeli üretim için 300 firma ile görüşülüyor

Ziraat Bankası'nın yeni dönemde üzerinde en çok durduğu konulardan birisi de sözleşmeli üretim. Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar, sözleşmeli üretim konusunda 1400 firma belirlediklerini ve bunların 300'ü ile görüştüklerini, benzer bir çalışmanın lisanslı depoculuk, soğuk hava depoculuğu konusunda da yapıldığını ifade etti.

Takipteki kredilerde 3 bin çiftçi başvurdu

Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar'ın verdiği bilgiye göre, bankanın takipteki tarımsal kredilerin toplam kredilere oranı 2019 yılında yüzde 2.05 iken şu anda yüzde 0.82'ye geriledi. Takipteki kredi tutarı 982 milyon lira. Son bir yılda yüzde 16 düşüş kaydedildi.

Takipteki kredilerle ilgili iki farklı ödeme seçeneği sunulurken bugüne kadar 8 bin çiftçiden 3 bini başvurarak borcunu ödedi veya taksite bağladı. Çiftçilere bu konuda iki seçenek sunuluyor.

31 Aralık 2021 itibari ile kredileri takibe düşmüş tarımsal üretime devam eden üreticiler için birinci seçenek defaten ödeme. Yani borcunu bir seferde ödeme. Bu seçenekte anapara artı diğer masraflar defaten ödendiğinde kredinin takibi intikal ettiği tarihten sonraki dönem için temerrüt, gecikme, cari ve benzeri adı altında herhangi bir faiz alınmıyor. Bu imkândan yararlanan 1817 üretici toplam 142 milyon lira tutarında borcunu defaten ödeyerek kapattı.

İkincisi ise taksitli ödeme seçeneği. Talep tarihine kadar gecikme faizi yerine normal kredi faizi ile hesaplanacak toplam borç sonraki dönemde faizsiz olarak 60 aya kadar taksitlendiriliyor. Bu imkândan yararlanan 1066 üretici toplam 134 milyon lira

tutarındaki borcunu taksitlendirdi. Uygulama 30 Haziran 2022 tarihine kadar devam ediyor.

Arıcılara “Altın kovan” kredisi

Yeni başlatılan bir başka kredi ise arıcılarla ilgili. Altın kovan kredisi faal olarak aracılık yapan kapasitesini 50 arılı kovan ve üzerine taşıyacak olanlara 150 bin liraya kadar yatırım ve işletme kredisi veriliyor.

Üreten kooperatif kredisi

Ziraat Bankası yeni dönemde kooperatiflere daha fazla destek olmak için “ Üreten Kooperatif Kredisi” verecek. Üreten kooperatif kredisi, kendi adına tarımsal üretim yapan ortaklarını organize ederek birlikte üretim yaptıran, ortakları tarafından üretilen ürünleri işleyerek katma değerli ürüne çeviren, kendisi ya da ortakları tarafından üretilen ürünleri pazarlayan satan, ortakların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla toplu girdi tedarik eden, asgari 30 ortağı bulunan 1163 sayılı Kanun kapsamındaki üretim kooperatifleri yararlanabilecek Burada amaç hammadde yerine katma değerli nihai ürün üretimine ve birlikte iş yapma kültürünü desteklemek.

Bu kapsamda 15 milyon liraya kadar 2 yıl anapara ödemesiz toplam 10 yıla kadar yatırım kredisi ve 36 aya kadar işletme kredisi verilecek. Yatırım kredilerinde yüzde 20 özkaynak şartı aranırken, işletme kredilerinde böyle bir şart yok. Bu kredilerde yüzde 50 faiz indirimi uygulanacak. Bu kredi 31 Aralık 2023 tarihine kadar geçerli olacak.

Özetle, Ziraat Bankası tarımın finansmanındaki en önemli aktör. Bu nedenle yakından izlenmesi gereken bir kurum. Attığı her adım, geliştirdiği her ürün tarımı doğrudan etkiliyor. Biz de yakından izliyoruz. Genel Müdür Alpaslan Çakar’ın dikkat çektiği gibi çok kredi verilince “çiftçiyi borca boğdular” deniliyor, kredi az olunca “çiftçiyi desteklemiyorlar” deniliyor. Doğrusu tarım için, çiftçi için, tüketici ve ülke için en doğru olanı yapmaktır.

İlk düğme yanlış iliklenince...

Alaattin AKTAŞ
14 Nisan 2022 Perşembe

Konut piyasasının alt üst olmasına yol açan da hemen her göstergede olduğu gibi 23 Eylül'de başlatılan faiz indirimi...

✓Faiz aşağı gidince inşaat maliyetleri de tırmandı, konut fiyatları da...

✓Enflasyonun çok altındaki faiz yüzünden elindeki birikimi her gün eriyen vatandaş konutu bir seçenek olarak gördü.

✓Yurtiçinden gelen talebe yabancılar da eklendi ama yabancı talebi biraz da istismar etkisiyle fiyatları yukarı çekti.

Geçen yıl 23 Eylül'de yapılan Para Politikası Kurulu toplantısından çıkan karar, Türkiye ekonomisi için dönüm noktasının başlangıcı oldu. O günkü toplantıda faiz indirimi düğmesine basıldı ve aralık ayı da dahil dört toplantıda Merkez Bankası'nın politika faizi 5 puan aşağı çekilerek yüzde 19'dan yüzde 14'e indirildi.

Bu faiz indirimlerinin nelere yol açtığı üstünde defalarca durduk. Herkes yazdı çizdi...

Faiz inince enflasyon da düşecekti, bize Nobel iktisat ödülü getirecek bir teoriydi bu; ama tam tersi oldu. Türkiye en azından son yirmi yıldır görmediği bir enflasyon yaşıyor, vatandaş da şimdiye kadar hiç olmadığı kadar yoksulluk çekiyor.

Faiz inince kur tırmandı, KKM gibi ucube bir sistem icat edilip kur şimdilik de olsa frenlendi.

Enflasyon karşısında yalnızca geçimini sağlamak durumunda olanlar zorluk çekmiyor. Zamanında tasarruf etmiş, kötü günler için ya da gelecekte kullanmak için bir birikim yapmış olanlar da ne yapacaklarını şaşırdı. Türk parasında durmak her gün cezalandırılmak demek. Enflasyonun gelecek bir yılda yüzde 50'nin, 60'ın altına inmeyeceği görülen bir ortamda mevduata yüzde 15 dolayında faiz almak, anaparadan kaybetmek anlamına geliyor. Bazı tasarruf sahipleri **"kötünün**

iyisi" düşüncesiyle KKM'yi tercih etti, birikimi belli bir düzeyin üstünde olanlar da konuta yöneldi.

MALİYET + TALEP = REKOR FİYATLAR
Bu köşede dün konut fiyatlarındaki tırmanışı irdelemiş ve fiyatları yukarı iten temel etkenin inşaat maliyetlerindeki artış olduğunu vurgulamıştık. Dün ayrıca yabancı talebinin konut fiyatlarındaki hızlı artışta birincil etken olmadığını dile getirmiştik.

Öyle anlaşılıyor ki bu konuyu biraz daha detaylı olarak ele almak gerekiyor.

Konut fiyatlarındaki artışta temelde üç etken söz konusu:

- Maliyet artışı.

- Birikimini enflasyon karşısında korumaya çalışan tasarruf sahibinin çaresiz bir şekilde konuta yönelmesi ve bundan kaynaklanan talep artışı.

- Yabancı kaynaklı talepteki artış ve bu artışı gerekçe yapanların fiyatları yukarı çekmesi.

Gelin şimdi bu etkenlere biraz yakından bakalım...

MALİYET EYLÜLDEN SONRA TIRMANDI
Geçen yılın eylül ayında başlatılan faiz indirimi uygulaması ilk düğmenin yanlış iliklenmesinden başka bir şey değildi. Daha önce **"Merkez Bankası faiz-fiyat artışı-kur artışı"** kapsamında defalarca oluşturduğumuz ve o düğmenin nasıl yanlış iliklendiğini gösteren grafiğin bugünkü konusu konut fiyatındaki ve inşaat maliyetlerindeki artış.

Gidişat o kadar net olarak ortada ki... Geçen yılın eylülüne kadar yatay bir seyir, faiz indirimiyle birlikte başlayan bir tırmanış...

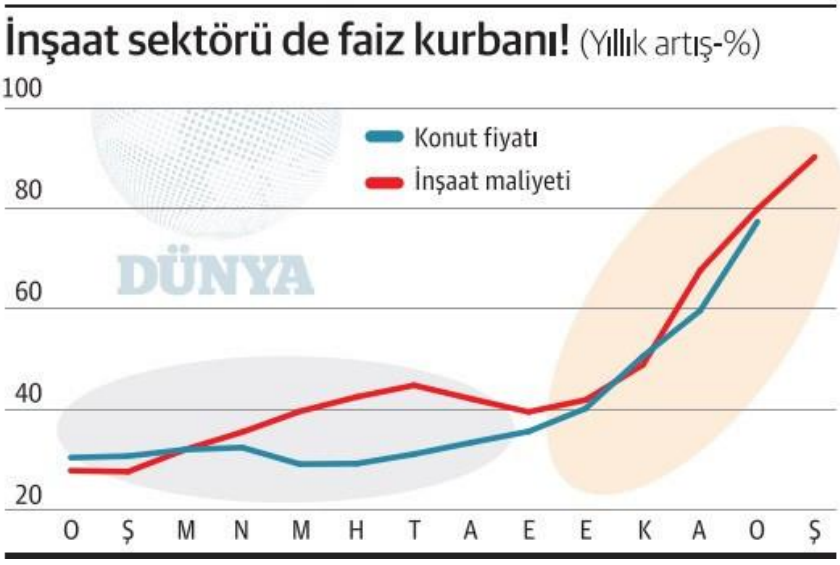

İnşaat maliyetleri 2021'in ilk sekiz ayında yıllık bazda yüzde 28 le yüzde 44 arasında artmış. Aynı dönemde konut fiyatlarındaki artış da yüzde 30 ile 33 arasında kalmış.

Sonrası mı, her şey grafikte... Son oranları dün de aktarmıştık, inşaat maliyetlerinde şubat itibarıyla yıllık yüzde 90, konut fiyatlarında ocak itibarıyla yüzde 77 artış var.

Dün bu oranları yazınca, gerçek değişimin çok daha fazla olduğunu dile getiren okurlar oldu. Konut satış fiyatlarındaki artışı Merkez Bankası ölçüyor ve bu oran bir ortalama. Yabancı alımlarının yoğun olduğu özellikle Antalya ve İstanbul'da oran çok daha fazla olabilir elbette. Her ne kadar Merkez Bankası verilerinin detayında bu iller için de ortalamaya göre çok farklı bir oran yoksa da ben tek tek fiyatları bilemem, dolayısıyla Merkez Bankası verilerini aktarmak durumundayım. Kaldı ki konutun özelliğine ve bulunduğu yere göre spesifik olarak çok yüksek artışlar elbette söz konusu olabilir.

Aynı şekilde inşaat maliyetlerinde de çok daha yüksek oranda artış olduğu dile getirildi. Bu maliyetin malzeme ve işçilik ortalamasını gösterdiğini, işçilik maliyetindeki düşük artışın ortalamayı aşağı çektiğini göz ardı etmemek gerek.

PARAN MI VAR, DERDİN VAR!
Daha önce de kullandığımız bir tanım: **"Tasarruf eden itinayla cezalandırılır!"**

Enflasyon yüzde 60'ın üstüne çıkmış, vatandaşa verilen faiz yüzde 15'lerde, 16'larda...

Tamam, reel getiri gelecek dönemin enflasyonuyla kıyaslama yapılarak hesaplanır. Peki gelecek bir yılda enflasyonun yüzde 15'lere, 16'lara inmesi bekleniyor mu? Ne gezer!

Şu durumda vatandaş ne yapsın, gücü yeten konut almaya koşuyor. Konut alamayan, küçük de olsa, uzakta da olsa bir arsam olsun diyor.

Sonuçta aslında faiz indiriminin yol açtığı gereksiz bir konut talebi doğmuş oluyor. Gereksiz, çünkü çoğu kişi tasarruflarına enflasyona yakın bir getiri elde edebilse konut peşinde koşmayacak.

İşte **"Aman param erimesin, bir yere bağlayayım"** telaşı da karşımıza konut talebi olarak çıkıyor ve arz-talep dengesi işliyor, fiyatlar tırmanıyor.

Ayrıca enflasyonun bu düzeylerde seyrettiği ve kolay kolay da aşağı inmeyeceği bir dönemde, enflasyonun neredeyse üçte biri maliyetle kredi kullanmak mümkün oldu mu, konut almaktan daha cazip bir yatırım seçeneği kalmıyor.

YABANCI TALEBİNİN İSTİSMAR ETKİSİ DAHA BÜYÜK

Türkiye genelinde yabancıların toplam konut alımındaki payı bu yılın ilk iki ayında yüzde 4.7 oldu. Bu şimdiye kadar oluşmuş en yüksek oran. Tabii ki bu Türkiye ortalaması.

Yabancı payı Antalya'da yüzde 22'ye ulaşıyor. Oran İstanbul'da yüzde 11 dolayında.

Yabancıların konut talebi fiyatları elbette etkiliyordur. Dün maliyetin çok daha belirleyici bir etken olduğuna vurgu yapınca bu ifade yabancı talebinin fiyatlar üstünde sanki hiç etkide bulunmadığını söylüyormuşuz gibi yorumlandı.

Her talep bir denge değiştiricidir. Ama yabancıların talebinin sayısından çok bunun istismar etkisi çok daha fazla denge değiştiriyor gibi görünüyor. Yerli alıcıya karşı yabancının olası talebi bir koz olarak kullanılıyor. Yabancının döviz getirerek daha kolay alım yapabileceği dikkate alınıyor ve **"Bugün yerli yatırımcıya 3'e satacağıma biraz bekler yabancıya 4'e satarım"** mantığıyla hareket ediliyor.

Bu durum yerli alıcı üstünde de bir baskıya dönüşüyor. Vatandaş **"Bugün almazsam beğendiğim bu evi yarın bulamam"** düşüncesiyle elini çabuk tutmak isteyince daha yüksek fiyata razı oluyor.

Bu arada yabancılara Türk vatandaşlığı elde etme olanağı sağlayan konut alımındaki sınır 250 bin dolardan 400 bin dolara çıkarılıyor.

Abdulkadir Selvi

6'lı masa dağılır mı?

14 Nisan 2022

Kılıçdaroğlu, seçimlere kadar ne yapıp edip 6'lı masayı ayakta tutmak istiyor. O yüzden onlara her türlü tavizi veriyor. Çünkü cumhurbaşkanlığı seçiminde onların oylarına ihtiyacı var.

O yüzden 6'lı masa dağılacak diye ödü kopuyor.

Ancak iktidar yeni Seçim Yasası'yla birlikte **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener**'in eline büyük bir koz verdi. Seçimlerde partilerin aldıkları oyların sayılması, küçük partilerin '**Girerim ittifaka, kaparım üç beş milletvekilliği'** hesabını bozdu. Küçük partilerin iktidarına son verdi. Artık **Ali Babacan**'ın, **Ahmet Davutoğlu**'nun kaderi **Akşener** ve **Kılıçdaroğlu**'nun elinde.

Ama cumhurbaşkanını halk seçeceği için **Kılıçdaroğlu** da onların oylarına muhtaç.

İki anahtarı olan bir kilit durumu söz konusu. Anahtarın biri **Akşener** ile **Kılıçdaroğlu**'nun, diğeri ise **Babacan, Davutoğlu, Karamollaoğlu** ve **Gültekin Uysal**'ın elinde.

BOMBANIN PİMİ

6'lı masanın üzerinde karabulutlar dolaşmaya başladı. **Gültekin Uysal, "20 yıllık AKP döneminde sorumluluğa ortak olmamış olmak"** çıkışıyla bombanın pimini çekip masanın altına koydu. Bu sözlerin muhatabı **Ahmet Davutoğlu** ile **Ali Babacan**.

Şimdi 24 Nisan'da 6 lider, **Gültekin Uysal**'ın ev sahipliğinde toplanacaklar. Ama bu sözden sonra **Davutoğlu** ile **Babacan** nasıl gidecek? Giderlerse bunu tabanlarına nasıl izah edecekler? Karizmayı çizdirmezler mi? Giderlerse nasıl yüz yüze bakacaklar?

AYAR VERİYORLAR

Şöyle bir formül geliştiriyorlar. **Kılıçdaroğlu** ya da **Akşener** araya girsin, iki liderin gönlünü alsın, onlar da toplantıya katılsın.

Aslında gitmeye istekliler de görüntüyü kurtarmaya çalışıyorlar.

Kılıçdaroğlu ve **Akşener** ise, **Davutoğlu** ve **Babacan**'a **Gültekin Uysal** aracılığıyla ayar veriyor.

Daha seçim kazanmadan, iktidar olmadan birbirlerine çelme atmaya başladılar. Bir de seçimi kazansalar Allah memleketin yardımcısı olsun.

Kılıçdaroğlu'nun hele yeni Seçim Yasası'yla eli iyice güçlendikten sonra, **Davutoğlu** ya da **Babacan**'ın masayı dağıtacağı gibi bir kuşkusu yok.

AKŞENER FARKI

Kılıçdaroğlu'nun en büyük kâbusu, **Akşener**'in masayı dağıtması.

24 Haziran 2018 seçimlerinde **Akşener, Abdullah Gül** planını bozmuştu.

Bu kez ise **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığına kategorik olarak karşı çıkmamasına rağmen hep "**seçilecek aday**" formülünü masaya sürüyor.

Gültekin Uysal'ın sıraladığı üç maddeden biri de, **"Seçilebilirlik."**

Bu bir şifre gibi.

MASAYI DAĞITIR MI

Model şu:

Eğer **Erdoğan**'a karşı **Kılıçdaroğlu** ile kazanabileceklerini görürlerse onay verecekler. Ama yok **Kılıçdaroğlu** ile kazanamayacakları ortaya çıkarsa o zaman her şey değişir.

Kılıçdaroğlu buna rağmen cumhurbaşkanı adaylığında ısrar ederse **Akşener**'in masayı dağıtıp **Ekrem İmamoğlu**'nu aday göstermesinden korkuyorlar.
Ben CHP tarafındaki kaygıyı aktarıyorum.

MANSUR YAVAŞ HAMLESİ

Akşener ve **Kılıçdaroğlu**'nun, **Ümit Özdağ**'ın usta manevrasıyla ismi birden ön plana çıkan **Mansur Yavaş**'la apar topar görüşmelerinin de altında bunun yattığı söyleniyor.

Mansur Yavaş'ın **'Ben aday değilim'** demesi bekleniyormuş ama o, **"Herkesi kucaklayarak eşit bir şekilde hizmet etmeye çalışıyorum. Bazen bu tür konuşmalara şahit oluyoruz ama çizgimi hiç bozmadım, hiçbir zaman cevap**

vermeyeceğim. Ben siyasetin içinde değilim, kendimi kamu görevlisi olarak görüyorum” diyerek mükemmel bir cumhurbaşkanı adayı olduğunun tarifini verdi.

Zaten **Mansur Yavaş**’ı da cumhurbaşkanı adayı olarak ön plana çıkaran bu özellikleri.

BU KADARINI BEKLEMİYORDUM

Akşener ve **Kılıçdaroğlu, Mansur Yavaş**’tan imambayıldı tarifi beklerken o baklava tarifi vermeyi tercih etti.

“Benim belediyecilik anlayışıma göre bir belediye başkanı sadece görevini yapmalı. Ne diğer siyasi partilere ne genel başkanlarına laf söylemeli, içişlerine karışmalı. İşini yapmalıdır” sözleriyle **Ekrem İmamoğlu**’na kılçık atıp oradan ayrıldı.

Eğer **Ekrem İmamoğlu**’nda ısrar ederseniz ben buradayım mesajını verdi.

Doğrusu bu kadarını beklemiyordum. **Mansur Yavaş**’ın siyasi zekâsına şapka çıkarttım.

KEYFİNE BAK MURAT

İstanbul’u felç eden karın yağdığı gün **Ekrem İmamoğlu’**nun İngiliz Büyükelçi ile balıkçıda keyif yapması, İstanbul’daymış gibi yayınlara bağlanıp medyaya ayar vermeye kalkışan sözcüsü **Murat Ongun**’un Cenevre’de kayak tatilinde olduğunun ortaya çıkması İstanbulluları iyice çileden çıkarmıştı.

Millet cefada, başkan sefada...

Zaten o olaydan sonra **İmamoğlu**’nun grafiği inişe geçti.

Millet yoğun kar yağışından yollarda donma tehlikesi atlatırken, **Murat Ongun**’un İsviçre’de kayak tatiline devam etmesi ise tam bir vurdumduymazlık örneği olarak tarihe geçti.

İMAMOĞLU’NU ARAMIŞ

İletişimci olan **Murat Ongun** bu hatayı nasıl yapar? Hadi günler öncesinden uyarılmasına rağmen kar yağışını bilemedin. Ama İstanbul’un yaşadığı felaket, **Ekrem İmamoğlu**’nun sebep olduğu skandal ortaya çıkmışken tatile devam etmek neyin nesi yönünde eleştiriler yapıldı.

Ama **Murat Ongun**’a biraz haksızlık etmişiz. Çünkü **Murat Ongun**, ‘Döneyim mi’ diye **Ekrem İmamoğlu**’nu aramış.

O da, **“Ne döneceksin Murat, herkes diyeceğini dedi zaten. Bak keyfine, kafanı dinle, iyi bir tatil yap”** demiş.

O da **“Zaten keyfime bakıyorum Başkan’ım”**, diye karşılık vermiştir.

Murat Ongun bunu Haber Global’de **Buket Aydın**’ın programında açıkladı. Biz de böylece **“Bak keyfine Murat**” yönetiminin ne olduğunu öğrenmiş olduk.

Esfender KORKMAZ

Plansız kalkınma olmuyor

14 Nisan 2022 Perşembe

Yaşamakta olduğumuz iktisadi istikrar sorununun bir nedeni de siyasi iktidarın planlamayı kaldırması ve günübirlik kararlarla ekonomiyi yönetmesidir.

Türkiye, cumhuriyet döneminde en hızlı kalkınmayı 1933'te başlayan devletçilik politikası ile yaşadı. Aynı zamanda 1930 Dünya Buhranı'ndan da en az maliyetle kurtuldu.

Devletçilik uygulamasında, 1933'te başlayıp, İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar uygulanan ve Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı yapılmıştır. İktisat tarihinde sektörel planlama alanında sonuçlanan en iyi örnektir.

Aslında devletçiliğin başarılı olması da, bu birinci sanayi planının başarısından ileri geliyor. Birinci sanayi planı döneminde devlet hedeflenenin üstünde alt yapı, fabrika yapmış aynı zamanda demir yolları ve limanları millîleştirilmiştir.

Aslında gelişmekte olan ülkelerde, zorunlu devlet müdahalesine piyasa başarısızlıkları neden olur.

Bu ülkelerde, piyasa gelişmemiş, dar ve oligopol yapıda olduğu için, fiyatlar etkin kaynak dağılımını sağlamakta yetersiz kalır. Sermaye piyasası ve vadeli döviz işlemleri piyasası sığdır.

Çoğunda demokrasi, hukuk, eğitim kurumsallaşmamıştır. Türkiye'de olduğu gibi İslam ülkelerinde kurumsallaşmaya karşı siyasi oluşumlar vardır.

Yine genel olarak, Ar-Ge, teknoloji gelişmemiştir. Gelişmiş olsaydı zaten gelişmiş ülke statüsünde olurdu.

Çin doğrudan devlet müdahalesi nedeniyle, teknoloji üretimini geliştirmiştir.

Bu nedenlerle gelişmekte olan ülkelerde piyasada rekabetin sağlanması ve kıt kaynakların en verimli alanlarda kullanılmasını sağlamak için devlet müdahalesi

gereklidir. Bu müdahale aynı zamanda iktisadi ajanların yarınını görebilmesi için bir kalkınma planlaması ile yapılmalıdır.

Birinci sanayi planından sonra; Birinci beş yıllık sanayi planının kalkınmada örnek bir uygulama olmasının altında iki önemli gerçek vardır;

* Birisi devlet müdahalesinin kalkınmanın gerektirdiği ölçüde ve dozda olması,

* İkincisi, devlette denetim sisteminin iyi işlemesi yolsuzluğun ve istismarların hemen hemen hiç olmamasıdır.

İktisadi planlama; genel olarak piyasa ekonomisine dayalı bir sistemde, kaynakların etkin dağılımına yardımcı olan ve kısmen devlet müdahalesine açık bir uygulamadır.

Sosyalist bir sosyo-ekonomik sistemde uygulanan merkezi planlama farklıdır. Merkezi planlama; merkezi sistem ile bir kaynak ayırma mekanizmasıdır. Bu tür merkezi planlama, sosyalist ekonomi için koordinasyon mekanizması olarak faktör pazarlarının yerini almıştır. Bu tür ekonomilere de planlı ekonomi denilir. Merkezi planlama Sovyetlerde uygulanmıştır.

Planlama, makro ve genel planlama olarak yapılır. Ya da kısmi planlama şeklinde bir veya bazı sektörler için yapılabilir. Bölgesel kalkınmışlık farklarını azaltmak için bölgesel kalkınma planları da yapılabilir.

Genel olarak uzun dönemli planlar, 15 yıl ve üzeri, orta dönemli planlar 3-5 yıl ve kısa dönemli programlar bir yıllıktır.

Türkiye'nin 2023 değişim rüzgârında, kurumsal devletin yeniden kurulması ve bir planlama içinde piyasada rekabeti sağlaması ve gerekirse gıda gibi zaruri ürünlerde fiyat istikrarını sağlaması gerekir.

Ayrıca devletin bir planlama içinde her ilde o ilin imkânlarını değerlendirecek yatırımlar yapması gerekir. Bu yatırımlarda işlenecek ürünlerde üreticiye hem para hem de kısmen hisse senedi verilebilir. Çalışanlara da maaşlarının bir kısmı için hisse senedi verilebilir. Sonuçta bu yatırımlar halkın olur ve bu yolla aynı zamanda sermaye tabana yayılmış olur.

14 Nisan 2022, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Putin savaşı ne zaman bitirecek?

Rusya Lideri **Putin,** yaptığı açıklamalarda Ukrayna'daki askeri harekâtın gerekçesi olarak bu ülkede Ruslara dönük soykırım benzeri uygulamaların olduğunu söyledi. **Putin, "Amacımız Ukrayna'daki Rusların hayatlarını güvenceye almaktır"** dedi.

9 MAYIS TARTIŞMASI

Bu açıklamalardan, bundan sonraki çatışma odağının Ukrayna'nın doğusu olacağı anlaşılıyor. Şimdi herkesin merak ettiği konu, bu savaşın 9 Mayıs'a kadar bitip bitmeyeceği.

Putin'in 9 Mayıs'ta yapacağı konuşmanın bir zafer ve savaşı bitirme konuşması olması bekleniyor. Bu arada Rusya'nın Ukrayna'da giriştiği askeri harekâtı çeşitli ülkeler kendi üsluplarınca protestoya devam ediyor. En son Varşova'da Rus diplomatların kullandığı bir yerleşkeye el konuldu.

İnsan sebepli savaşlar ve kıtlıklar yetmezmiş gibi doğal afetler de devam ediyor. Bu arada Filipinler'deki tropik fırtına çok sayıda ölüme ve kayba sebep oldu.

AŞILARDAN SİNEK ÇIKTI

Dünya gündemindeki gelişmeler arasında en dikkat çekenlerden bir tanesi de İspanya'daki 800 bin doz aşıda sinek çıkmış olması.

Sinek çıkan aşılar çöpe atıldı ama tabii bu sinekli aşılardan kaç kişinin olduğu merak konusu.

İlaç devlerinin servetlerine servet katan aşıların tartışması bitecek gibi durmuyor. Daha önce de içinden paslanmaz çelik çıkan bu aşıların içeriklerinde kim bilir başka neler var?

ABD'DE METRO SALDIRISI

ABD'de New York Metrosu'nda gerçekleşen silahlı saldırı nedeniyle 16 kişi yaralandı. İkiz kule saldırılarını hatırlayan New York'lular büyük panik yaşadı

Her saldırıda olduğu gibi saldırganın **"yalnız bir kurt"** mu yoksa
bir **"terör örgütü"** üyesi mi olduğu tartışılıyor.

Ara seçimin yaklaştığı Amerika'da bu tip provokasyonların çoğalarak artacağı tahmin ediliyor.

6'LI İTTİFAKIN BAĞLANTILARI
İç politikaya gelecek olursak, 6'lı koalisyonun dış bağlantıları herkesin merak konusu. İmzaladıkları bildirinin bir büyükelçiye onaylatılıp onaylatılmadığı hâlâ tartışılıyor.

Devlet Bahçeli önceki günkü grup toplantısında 6'lı koalisyona değindi. Aralarındaki aday anlaşmazlığını Batılı güçlerin henüz karar vermemesine bağladı. Anlaşılan bu tartışma da seçimlere kadar devam edecek.